

Kommunikation på mottagarens villkor

– om flerspråkig kommunikation

Enligt Svenska kyrkans kommunikationsplattform är våra kärnvärden närvaro, öppenhet och hopp. Närvaro i det flerspråkiga arbetet kan vara att komma en människa närmare genom att möta henne på hennes hjärtas språk, på modersmålet. Svenska kyrkan är öppen och välkomnar var och en som söker sig till henne, troende, sökare, tvivlare, svensktalande, finsktalande, samer eller något annat. Vi kommunicerar på mottagarens villkor.

Svenska kyrkan vill vara öppen för alla och understryker alla människors lika värde. Kyrkostyrelsen betonar att den kyrkliga gemenskapen också omfattar de grupper som inte har svenska som första språk. Vi har ett särskilt uppdraget att arbeta med minoritetsspråken och målet är att alla ska känna sig sedda.

De nationella minoriteterna i Sverige har lagstiftade rättigheter knutna till språk och kultur. Det finns fem nationella minoriteter i Sverige: judar, romer, samer (som även är ett urfolk), sverigefinnar och tornedalingar. De minoritetsspråk som Svenska kyrkan nationellt arbetar särskilt med idag är samiska, finska, meänkieli och teckenspråk.

Hur blir församlingen flerspråkig?

Börja med kartläggning

På kommunens webbplats finns vanligen statistik om vilka grupper och språk som finns där du bor. Med hjälp av den informationen kan du se vilka behov som är störst i ett visst område. Många församlingar gör denna kartläggning inom ramen för församlingsinstruktionen.

Ta steget från gudstjänst till vardag

Gudstjänster på andra språk är ofta grunden i den flerspråkiga verksamheten. Men stanna inte där, utan utmana arbetslaget att tänka kring andra kontakter och hur kommunikationen kan se ut i stort.

Som stöd i diskussionen med församlingens ledning och förtroendevalda kan du använda policydokumentet *En flerspråkig kyrka*. Det kan du beställa från Svenska kyrkans webbshop.

Beställ material från webbshopen

internwww.svenskakyrkan.se/materialbestallning

Ställ frågan

Om din församling inte har någon verksamhet eller gudstjänstliv på andra språk än svenska kan du börja med att fråga församlingsborna och de som vistas inom församlings gränser vilka förväntningar och önskemål de har. Samråd med din kyrkoherde och ställ också frågan internt till kollegor och förtroendevalda. Vilka språk behärskar de och vilken verksamhet och kommunikation skulle de vilja se.

Var tillgänglig

Stanna inte vid att ge kommunicera på flera språk, utan sträva efter att man kan *kommunicera* med kyrkan på något annat språk än svenska.

- Ta reda på vilka språk anställda, förtroendevalda och ideella behärskar och gör en plan för vart du hänvisa dem som talar något annat språk.
- Var noga med att informera om vilka språk som den samlade kompetensen talar! Information om det behöver naturligtvis även göras på svenska.
- Ha med några ord om församlingens/personalens flerspråkighet bland församlingens kontaktuppgifter och i eventuell personalkatalog.

Exempel

Idag är kommunikationen på finska ofta lika med faktauppgifter om gudstjänster, samtalsgrupper och andra evenemang. De som vill vara med i verksamheten informeras om vilka alternativ som finns.

Man får gärna delta, men får man vara delaktig på något sätt? Får man vara en "resursperson" eller är man mer välkommen som en "konsument"? Är någon intresserad av mina frågor, såväl små och vardagliga som stora och svåra?

Kommunikatör i en flerspråkig församling

Kommunikatören (den som har informationsuppdrag) i församlingen bör om möjligt vara involverad eller ansvarig för den flerspråkiga medlemskommunikationen.

För att flerspråkig kommunikation ska fungera rekommenderas att kommunikatören:

- ser till att flerspråkighetsfrågor tas med i församlingens mål och kommunikationsplanering,
- har en aktiv dialog med församlingens flerspråkiga medarbetare om pågående och kommande aktiviteter,
- vid behov anlitar språkkunniga skribenter och översättare när material på andra språk ska produceras,
- samverkar med kommunikatörer i andra församlingar i till exempel beställningar av texter för webbsidor och trycksaker.

Kommunicera på webb och i tryck

Förutom de minoritets- och invandrarspråk som församlingen efter sin behovsanalys väljer att kommunicera på, är en webbsida på engelska oftast till nytta.

Webbsidor på andra språk än svenska

- Berätta om församlingens verksamhetsidé, historia och nutid, befolkning och kyrkor. Det räcker med en kort, välkomnande presentationstext som kan leva länge och lätt kan översättas till flera språk. Försök få besökaren att känna sig välkommen till församlingen, inte bara till verksamheter på ett visst språk.
- Informera om medlemskapets innebörd och hur man blir medlem, till exempel om man är döpt i en annan kyrka. Utgå från de frågor som de största minoritets-/invandrargrupper just i din församling kan tänkas ha.

- Gör tydligt vilka språk som man kan kontakta församlingen på och hur man kan få självvård på andra språk.
- Skriv något om personalens flerspråkighet i personalkatalogen.
- Länka till stiftets webbplats och www.svenskakyrkan.se för vidare information om det kyrkliga livet i närområdet liksom i övriga landet.
- Fler tips om flerspråkig kommunikation på webb finns hos Språkrådet: www.sprakradet.se

Tänk på...

att våra nationella minoriteter oftast är födda och uppväxta i Sverige och talar bra svenska. De är inte invandrare med en helt annan kulturell bakgrund, utan svenskar som har rätt till sin språkliga och kulturella bakgrund.

Checklista för flerspråkig webbkommunikation

- Se webbsidor på andra språk som alternativa ingångar till kyrkans verksamhet, inte bara som en anslagstavla för verksamheten på språket i fråga.
- Samtliga språkalternativ bör finnas med i webbplatsens huvudmeny eller i en särskild språkmeny. Länken ska vara skriven på samma språk som själva innehållssidan.
- När du länkar till en teckenspråkig webbsida, använd teckenspråkssymbol:
- Undvik flaggor som språkindikation. Flaggor symboliserar ett land och inte ett språk (till exempel talar man både finska och svenska i Finland).
- De som kommer från ett annat land har ofta mindre kunskap om Svenska kyrkan och församlingens liv i Sverige. Ta reda på vad som inte är självklart för dem och förklara det.
- Om sidorna på andra språk är relativt statiska, kom då ihåg att sätta ett avpubliceringsdatum på innehåll med bästföredatum.
- Var generös med länkar till mer information, till exempel till stiftets flerspråkiga sidor, myndigheter eller organisationer med kopplingar till det aktuella språket.

Checklista för flerspråkig trycksakskommunikation

- Ha programblad och foldrar på olika språk lättillgängliga i kyrkliga utrymmen samt på kyrkliga och andra anslagstavlor (till exempel på kommunens bibliotek).
- Berätta något om församlingens flerspråkighet även på svenska – i församlingstidningen och trycksaker. Om samma text finns tillgänglig på flera språk (till exempel på webben), kom ihåg att tipsa om detta!
- Tänk på att läsaren kanske inte tillhör kyrkan och/eller vill veta mer om Svenska kyrkan. Tipsa om församlingens webbplats och/eller andra informationskällor.
- Om texten är skriven på något annat språk; lägg gärna till några ord på svenska så att även de som inte kan språket i fråga förstår vad tidningen/bladet/foldern/artikeln

handlar om. Då kan även svenskspråkiga medarbetare och församlingsbor hjälpa till att sprida budskapet.

Länkar

- <http://internwww.svenskakyrkan.se> > Nationellt > Verksamhet > Flerspråkig kyrka
- www.svenskakyrkan.se > Kyrka och samhälle > Flerspråkig kyrka
- www.sprakradet.se – Språkrådet
- minoritet.se – Webbplats för de språkliga minoriteterna

Om detta dokument

Detta material bygger på ett projekt om flerspråkig kommunikation. Projektet genomfördes 2009 av Stockholms stift i samarbete med kyrkokansliet. Materialet erbjuder konkret stöd baserat på de erfarenheter man inom projektet gjort i kontakt med församlingar i Stockholms stift. Rapporten och detta material skrevs av projektledaren Mika Lahdensivu, men är bearbetat och uppdaterat av informatörer på kyrkokansliet.

Detta dokument hittar du på intranätet:
<http://internwww.svenskakyrkan.se>
> Nationellt > Verksamhet > Flerspråkig kyrka